

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

25.06.2024. Nr.P005-17/8.5.1/45671

Uz 23.05.2024. Nr. b/n

AS "X"
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) ir izskatījis AS "X" Nr...., (turpmāk – iesniedzēja), 2024. gada 23.maija iesniegumu par uzziņas sniegšanu (turpmāk – iesniegums) un sniedz uzziņu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 98. panta pirmo un otro daļu privātpersonai (fiziskajai personai un privāto tiesību juridiskajai personai) ir tiesības saņemt uzziņu par savām tiesībām konkrētajā tiesiskajā situācijā, iesniedzot iesniegumu iestādei, kuras kompetencē ir jautājuma izšķiršana pēc būtības. Likuma "Par valsts ieņēmumu dienestu" 2.panta 5. punkts paredz, ka Valsts ieņēmumu dienesta, turpmāk tekstā – "VID", galvenie uzdevumi ir tostarp likumā noteiktajā kārtībā konsultēt nodokļu maksātājus nodokļu normatīvo aktu piemērošanas jautājumos. Izmantojot savas, no tiesību normām izrietošās, personīgās tiesības, iesniedzēja lūdz VID sniegt uzziņu, kas apstiprinātu spēkā esošā likuma "Par iedzīvotāja ienākuma nodokli" un Ministru kabineta Nr. 899 noteikumu piemērošanu iesniedzējas plānoto atlaīžu piešķiršanā darbiniekiem. Uzziņa ir nepieciešama, lai korekti piemērotu esošā likuma "Par iedzīvotāja ienākuma nodokli" un Ministru kabineta Nr. 899 noteikumu normas un pareizi noteiktu tālāk aprakstītā procesa nodokļu sekas.

Situācijas apraksts.

Iesniedzēja plāno izstrādāt jaunu labumu politiku uzņēmumā.

Šobrīd iesniedzējai ir "Zelta klientu" segments, kurš saņem 70% atlaidi uzņēmuma precei (personas, kuras nav saistītas ar uzņēmumu). Iesniedzēja vēlas izdot rīkojumu, lai nākotnē varētu piešķirt identisku atlaidi arī darbiniekiem - tādu pašu atlaidi, kas ir pieejama "Zelta klientiem" (t.i. 70% atlaide).

Saskaņā ar likumu “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”¹ un attiecīgajiem MK noteikumiem² ar IIN apliek visus uz darba attiecību pamata piešķirtos labumus darbiniekam un tā ģimenes locekļiem. Publiski ir pieejama anonimizēta VID uzziņa³, kurā sniegts viedoklis, ka arī atlaides darbiniekiem ir labums, ko tie gūst uz darba attiecību pamata. No uzziņas izriet, ka jebkuras atlaides darbiniekiem ir apliekamas ar IIN.

Tomēr MK Nr. 899 noteikumos papildus minēts, ka IIN maksājams par attiecīgās preces vai pakalpojuma tirgus vērtību⁴. Viens no vienkāršākajiem principiem IIN piemērošanā būtu noteikt starpību starp klientiem piešķirtajiem labumiem jeb tirgus vērtību un darbiniekiem piešķirtajiem labumiem – IIN tad būtu piemērojams tikai šai starpībai.

1. Jautājums.

Vai VID uzskata, ka saskaņā ar MK noteikumu Nr. 899 “Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanas kārtība” 18.³ 4. punktu, iesniedzējas aprakstītajā situācijā, darbiniekiem neveidojas ar IIN apliekams gūtais labums, jo nerodas starpība starp klientiem piešķirtā labuma jeb tirgus vērtības un darbiniekiem piešķirtā labuma?

2. Jautājums.

Ja atbilde uz 1. jautājumu ir apstiprinoša, vai VID uzskata, ka iesniedzējas piešķirtā atlaide neveido darbiniekam gūto labumu (līdz ar to neveidojas ar nodokli apliekams ienākumu veids) un tas nav jāatspoguļo paziņojumā par fiziskā personām izmaksātajām summām?

Valsts ieņēmumu dienests, izvērtējis iesniedzējas iesniegumā sniegto faktu aprakstu un ņemot vērā no minētajiem faktiem izrietošus konkrētus jautājumus, atbildes uz kuriem ir atkarīgas no to juridiskā vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

Atbildot uz iesniegumā uzdoto 1. jautājumu, paskaidrojam.

Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8.panta otro daļu, pie ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā algas nodoklis atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem tiek pieskaitīta darba alga, prēmijas, vienreizēja un sistemātiska atlīdzība un citi ienākumi, ko darbinieks saņem uz pašreizējo vai iepriekšējo darba attiecību pamata komercsabiedrībās, kooperatīvajās sabiedrībās, Eiropas komercsabiedrībās, Eiropas kooperatīvajās sabiedrībās, Eiropas ekonomisko interešu grupās, valsts un pašvaldību iestādēs, biedrībās, nodibinājumos, individuālajos uzņēmumos, zemnieku vai zvejnieku saimniecībās, organizācijās un no fiziskajām personām (arī individuālā komersanta), kā arī atlīdzība par valsts dienesta pienākumu izpildi un ienākumi no cita darba līguma izpildes.

¹ IIN likuma 8. panta otrā daļa

² MK noteikumu Nr. 899 “Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanas kārtība” 18.¹ punkts

³ https://www.vid.gov.lv/sites/default/files/28.06._vid_np_iin_piemosana.pdf

⁴ MK noteikumu Nr. 899 “Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanas kārtība” 18.³ 4. punkts

Savukārt Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 18.¹ punkts nosaka, ka piemērojot likuma 8.panta otro daļu, ienākumi, par kuriem jāmaksā algas nodoklis, ir jebkuri uz pašreizējo vai iepriekšējo darba vai dienesta attiecību pamata darbiniekam vai personai, kura ir dienestā (turpmāk – darbinieks), izdarītie maksājumi vai labums, ko darbinieks tieši vai netieši gūst naudā vai citās lietās no darba devēja, ja šajos noteikumos nav noteikts citādi.

Saskaņā ar likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu” 14.panta pirmajā daļā noteikto, darba devēja un darba ņēmēja obligāto iemaksu objekts ir visi algotā darbā aprēķinātie ienākumi, no kuriem jāietur iedzīvotāju ienākuma nodoklis, neatskaitot neapliekamo minimumu, nodokļu atvieglojumus un attaisnotos izdevumus, par kuriem nodokļu maksātājam ir tiesības samazināt apliekamo ienākumu.

Līdz ar to, iesniegumā minētais darba devēja sniegtais labums darbiniekiem (iespēja iegādāties preces ar darbinieku atlaidēm) vispārējā gadījumā ir uzskatāms par darba ņēmēja ienākumu un piešķirtais preces cenas samazinājums ir jāpieskaita darbinieka darba algai, minētajam ienākumam piemērojot algas nodokļus.

Iesniedzēja norāda, ka šobrīd tai ir "Zelta klientu" segments, kurš saņem 70% atlaidi uzņēmuma precei (personas, kuras nav saistītas ar uzņēmumu). Iesniedzēja vēlas izdot rīkojumu, lai nākotnē varētu piešķirt identisku atlaidi arī darbiniekiem - tādu pašu atlaidi, kas ir pieejama "Zelta klientiem" (t.i. 70% atlaide).

Saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 16.panta otro daļu naturālā (mantiskā) izteiksmē un pakalpojumu veidā gūtie ienākumi un izdarītie izdevumi tiek novērtēti naudas izteiksmē pēc tirgus cenām, kādas ir bijušas spēkā ienākuma gūšanas vai izdevumu izdarīšanas dienā.

Izvērtējot iesnieguma faktu aprakstu, secināms, ka iesniedzējas piešķirtās atlaides "Zelta klientiem" saņem tikai ierobežots klientu loks.

Līdz ar to, ja darbinieks izpilda prasības, kas noteiktas "Zelta klientu" segmentam, darbiniekam neveidojas ar algas nodokli apliekams labums, jo nerodas starpība starp klientiem piešķirto labumu un darbiniekam piešķirto labumu.

Atbildot uz iesniegumā uzdoto 2. jautājumu, paskaidrojam.

Saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 17.panta septīto daļu paziņojums par fiziskajai personai izmaksātajām summām tiek nosūtīts Valsts ieņēmumu dienestam ne vēlāk kā taksācijas gadam sekojošā gada 1.februārī, ja darba attiecības pastāvējušas līdz gada beigām. Paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām par to darbinieku, ar kuru darba attiecības nav pastāvējušas līdz gada beigām, darba devējs nosūta Valsts ieņēmumu dienestam līdz tā mēneša 15. datumam, kas seko darba attiecību izbeigšanās mēnesim vai mēnesim, kurā darbinieks ir bijis nodarbināts steidzamos, īslaicīgos vai vienreizējos darbos.

Tādējādi, ja iesniedzējas piešķirtā atlaide neveido darbiniekam ar algas nodokli apliekamu labumu, tas nav jāatspoguļo paziņojumā par fiziskā personām izmaksātajām summām.

Sniedzot uzziņu, tika izmantotas šādas tiesību normas: likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8.panta otrā daļa, 16.panta otrā daļa, 17.panta septītā

daļa, likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu” 14.panta pirmā daļa, Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 “Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanas kārtība” 18.¹ punkts.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101.panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektora p.i.

A. Gremzde

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU